

Z absolventa fakulty se nemusí stát výzkumník a badatel. V závěrečné práci se má však pokusit postupovat vědecky.

Věda, empirický výzkum a jeho etapy

Věda jako zvláštní forma poznání má za cíl rozpoznat a popsat různé struktury a vztahy našeho světa a racionálně je vysvětlit. Vědecké poznání se odlišuje od každodenního poznání systematickým plánováním a systematickým uspořádáním znalostí. Každodenní poznání tvoří základ. Vědecké poznání ho překračuje snahou získat obecné, objektivní a verifikovatelné poznatky, které se týkají určité předmětné oblasti. Nosnými pilíři vědeckého poznání jsou teorie a empirický výzkum. Teorie a modely se konstruují, aby vysvětlily svět kolem nás. Jsou také prostředkem komunikace. Teorie představují v daném časovém okamžiku akceptovaný pohled na fenomény. Výzkumníci vyvíjejí mnohdy o stejném fenoménu zcela rozdílné teorie, protože věda se vyvíjí přezkušováním, přetvářením a zamítáním jednotlivých teorií, podle toho jak se osvědčují.

Výzkum má následující charakteristiky:

- jde o proces shromažďování údajů (dat)
- je systematický
- problematizuje a syntetizuje dosavadní znalosti
- zahrnuje kritickou analýzu
- vede ke zvyšování znalostí
- je kombinací všech těchto charakteristik

Jedním z požadavků je také představa, že výzkum má být řízen dosavadními teoriemi a z nich odvozenými hypotézami.

Provádění výzkumu lze popsat pomocí různých schémat a modelů, které nám pomáhají provádět opakovatelný a verifikovatelný výzkum. To znamená, že ostatní mohou našim výsledkům porozumět a celý výzkum kritizovat nebo zopakovat. Předpokládá se, že výzkum je úspěšnější, pokud se držíme vhodného modelu výzkumu. Pro první přiblížení jeden z nich uvedeme do vztahu s každodenním myšlením na jedné straně a se strukturou standardního vědeckého článku na druhé straně.

Model vědecké práce	Každodenní myšlení	Struktura článku
Vědecká otázka	Proč	Úvod
Návrh teorie	Naše odpověď	Úvod
Identifikace proměnných	Co sledovat	Metody
Určení hypotéz	Očekávání	Metody
Plán výzkumu	Jak	Metody
Sběr dat, testování hypotéz	Shromažďování/analýza dat	Výsledky
Vyhodnocení výsledků	Co to znamená	Diskuse
Kritické shrnutí	Jaký to má význam	Závěry

Základní etapy vytváření závěrečné práce jsou:

Určení problému,

literární rešerše,

specifikace cílů práce a určení plánu k dosažení cílů (návrh projektu),

provedení plánu,

analýza dat a reflexe,

napsání závěrečné práce.

Na naší fakultě studenti provádí často výzkum, který se opírá o sběr dat (pomocí měření, dotazníky nebo pozorování) a jejich analýzu. Takový výzkum je popsán modelem, který ukazuje následující obrázek. Ostatní typy výzkumu mohou mít odlišnou podobu – viz varianty výzkumu (**dopsat**).

Proces výzkumného cyklu a práce na výzkumném úkolu

